AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԵՐ
ՍԻՒՐԻԱ տար. 425, վեցամսեայ 225 Ս. Դ.
ՐՈՒՄԱՀԱՅՔ տարի 6, վեցամսեայ 4 տոլար
Տնօրէն-Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ازتاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 11 1932

ՁԵՌՔԷ ՀԱՍՏ 3.50 Ս. Դ.

Ե. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւոտ պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 125 (570)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՉԻՆ-ՃԱՊՈՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ամիսներէ ի վեր արիւնոտ կռիւներ տեղի կ'ունենային Ծայրագոյն Արեւելքի երկու դրացի տէրութիւններու՝ Ճապոնի և Չինաստանի միջև։ Գրեթէ օրական քանի մը հարիւր մարդ կը մեռնէր, դիրքեր կը գրաւուէր և թշնամութիւնները կը սաստկանային, բայց այդ բոլորը կը նկատուէին պարզ և դիւրաթարթի վէճ մը։ Սակայն այսպէս թէ այնպէս, բոլոր միջամտութիւնները ապարդիւն և անզօր մնացին արգիլելու համար վէճը և Ճապոն դիւրութեամբ գրաւեց ամբողջ անչուրիան, որ բուն վէճի առարկան էր։

Ազգերու Դաշնակցութիւնը և եւրոպական տէրութիւնները ու Ամերիկան այնքան վճռական դիրք մը բռնելէ զգուշացան երբ վէճը լոկ Մանչուրիոյ շուրջ կը դառնար։ Բողոքեցին, խնդրեցին և դիտողներ ղրկեցին մինչև Մանչուրիա, երբ արդէն Ճապոն մեծ մասը գրաւած էր և կը շարունակէր իր յառաջխաղացումը դէպի վերջին սահմանները։

Սակայն տէրութեանց դիրքը բոլորովին փոխուեցաւ եւ գործը տարբեր բնոյթ մը ստացաւ, երբ կռիւը փոխադրուեցաւ Շանկհայ, ուր եւրոպական տէրութիւններն ու Միացեալ Նահանգները կարևոր շահեր ունէին։ Ճապոն կառավարութիւնը, Մանչուրիոյ իր կողմէ գրաւման առթիւ Չինաստանի մէջ յառաջ եկած գրգռութեանց և իր հպատակներուն դէմ ի գործ դրուած ճնշումները պատրուակ բռնելով, ճիշդ Մանչուրիոյ գրաւման միջոցին ըրածին պէս, սկսաւ յարձակման։ Կատաղի և արիւնահեղ կռիւներ տեղի ունեցան և դեռ կը շարունակուին տեղի ունենալ երկու կողմերու միջև։

Ըրքան ալ Չին—Ճապոնական կռիւին շարունակութիւնը նկատուի Շանկհայի վրայ կատարուած յարձակողականը, շատ կարևոր է ան Ծայրագոյն Արևելքի մէջ սկսած հրդեհը ընդարձակելու և տեղ բռնկումներ յառաջացնելու տեսակէտէն։ Շանկհայ մէկ և կէս միլիոն բնակչութիւն ունեցող վաճառաշահ քաղաք մըն է, ուր 14 տէրութիւններ առանձին չրջանակներ և առանձնաշնորհումներ ունին և 14 տարբեր դատարաններ գործ կ'ունենան։ Չինաստանի ներածման և արտածման երկու երրորդը այս քաղաքէն կ'անցնի։ Միջազգային իշխանութիւն մը կը հսկէ քաղաքի բոլոր գործառնութեանց վրայ։ Միացեալ Նահանգները, որուն արտածման ամենամեծ շուկան է Չինաստանը, Շանկհայի նման առևտրական կարևոր կեդրոնի մը Ճապոնի կողմէ գրաւման, երբեք չէր կրնար հանդուրժել։

Շանկհայի մէջ շահեր և անմիջական կապեր ունեցող 14 տէրութիւններէն ամենակարևորներն են Ռուսիա, Անգլիա եւ Ամերիկա։ Ֆրանսան աւելի քիչ շահեր ունի Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ հետևաբար աւելի քիչ կը հետաքրքրուի Չին—Ճապոն վէճի անմիջական արդիւնքով, սակայն անոր ստացած միջազգային կարևորութիւնը և յառաջ գալիք հաւանական բարդութիւնները անտարբեր չեն կրնար թողուլ զայն։

Ռուսիան, ամենէն աւելի կապակիցը Ծայրագոյն Արևելքի շարժումներուն, շատ կը վախնայ միջամտելէ Չին—Ճապոն վէճին։ Աւելի ճիշդը Ռուսիան, եւրոպական տէրութիւններու կողմէ իր դէմ նիւթուած դաւ մը կը նկատէ Չին—Ճապոն կռիւը։ Այս պատճառաւ ալ ան կը խուսափի Ճապոնի հետ ունէ վէճ կամ խնդիր ունենալէ։ Սկիզբները, երբ դեռ շարժումը իր ներկայ թափը գտած չէր և կը կարծուէր որ դիւրալոյծ վէճ մըն է եղածը, Մոսկուան չոր սպառնալիքներ կը տեղացնէր և նոյն իսկ զօրաշարժ կը յայտարարէր դէպի Մանչուրիական սահման։ Այժմ, սակայն, ոչ միայն զինաթափ եղած է այդ ճակատի վրայ, այլ ուղղակի իր վարչութեան ներքեւ գտնուող երկաթուղագիծերը տրամադրած է Ճապոնի, փոխադրելու համար իր ուժերը։

Անգլիան չուզեր վշտացնել Ճապոնը, որովհետև Ամերիկայի հետ ծովային ուժերու հաւասարութիւնը ընդունելէ վերջ, կ'ըսուի թէ, Անգլիոյ և Ճապոնի միջև գաղտնի համաձայնութիւն մը գոյացած է։ Նման հասկացողութիւն մը, ի հարկէ, շատ կարևոր էր նաև Ճապոնի համար, քանի որ իր միակ մըրցակիցն է Ամերիկան Ծայրագոյն Արևելքի մէջ և ովկէանոսներու վրայ։ Անգլիոյ և Ճապոնի միջև հասկացողութիւն մը աւելի դիւրին է, քան Ամերիկայի և Ճապոնի միջև, որովհետև այս վերջիններս շահերու աւելի բուռն բախումներ ունին իրարու հետ։ Ըրքան ալ համաձայնութիւն ցոյց տայ Անգլիան Ամերիկայի, յայտնի է որ միևնոյն թափով չի մասնակցիր հակաճապոն բողոքներուն։

Միացեալ Նահանգները ամենէն աւելի հակառակողն է Ճապոնի շարժումներուն և կ'ուզէ Չինաստանի քաղաքական ամբողջութիւնն ու ապատութիւնը։ Բայց հակառակ այդ իրողութեան, չուզեր առանձին գործել և ծանր պատասխանատուութիւն մը ստանձնել։ Անգլիան ալ համոզելով միասին կը կատարէ իր դիմումներն ու բողոքները։ Անգլիա, չուզելով հանդերձ վիրաւորել Ճապոնը, դիւանագիտական միջամտութիւն կատարելու առաջարկը ընդունած է։ Ամերիկան, ինչ ալ ըլլայ հետեւանքը, չի պիտի կրնայ թոյլ տալ որ Չինաստան Ճապոնի ոտքի կոխան ըլլայ, որովհետև այդ երկրի 450 միլիոն ժողովուրդը իր ամենասիրելի յաճախորդն է։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒՆՔԸ

Ա.

Գերմանական (զարմանու ՅԵրու) եւ պատերազմական պարտքերու (դաշնակիցներուն պարտքերը Մ. Նահանգներուն) խնդիրը կրկին քննելու պէտք առնուեցաւ։ Պէտք տեսնուած էր աւելի առաջ, երբ Հուվրի Մօրաթօրիումին ժամանակի կը մօտենար։ Հետաքրքիր հարկ էր կարգադրութիւն մը ընել, քանի որ Հուվրի Մօրաթօրիումին տունտուզ Գերմանիոյ ներքին պատճառները (տնտեսական) նոյնը կը շարունակէին մնալ։ Ինչպէս սովոր ենք ըսել սխորժակը ուտելով կը բացուի։ և գերմանները պարտքերու վճարման մէկ տարիով յետաձգումէն քաջալերուած յետաձգումը ջնջուի փոխել կ'ուզէին։ Կը թուէր որ յետաձգումով պիտի սեռնուէր իրերու նոր վիճակ, աւելի տանելի՝ և մարդկութեան վրայ ճնշող պարտքերու խնդիրը պիտի կարգադրուէր ժամանակի մը համար ոչինչ այլեան դրական է որքան այս երկու մեծ ու տիեզերայնօրէն ժտածող ժողովուրդներու (Ֆրանսա և Գերմանիա) սերտ գործակցութիւնը։ Ուժարդ կը յուզուի և կը սահմրկի տեսնելով որ ոչ մէկ քայ ամիսներէ ի վեր սահմանակից այս ազգերու միջև տարածութիւնը կը մեծնայ որ յետնած է բիւրաբիւր դիակներով։

Երբ յայտնի էր ամիսներէ ի վեր Գերմանիոյ մէջ դէպքերու սաստած հլքի յստակ վախճանը, ազգին Ֆրանսան ալ հոգեփոխութեան պէտք տեսաւ, և հանդուցեալ Շթրէզմանի հետ Դաշնագրեան քաղաքական գործակցութեան մը բուն յղացողն ու ներչնչողը՝ Լօքարնոյի մարդը՝ իր և Բէլլոկի անունով յայտնի դաշնագրի խաղաղասէր տեսաձոյլը՝ Պրիան, ով գիտէ թերևս հիասթափուած եւ անձկութեամբ լեցուն՝ խոհեմութիւն սեպեց իր աթոռը կամայ կամ ակամայ թողուլ։

Այսօր ազգերու յարաբերութիւնները, չափ ու ձեռը այնքան կատարելատիպ զարգացման հասած են, որ մէկ երկրի քաղաքական դէպքերուն առած ընթացքը կը գծէ մեւս երկրի քաղաքական ուղղութիւնը։ Մէկը մեւսով պայմանաւորուած է, անհնար էր երևակայել որ Պէքման Հոլվէկ Գերմանիոյ վարչապետը ըլլար և անոր չհակադրուէր հանդուցեալ «Վագրը» (Քլէմանսօ) Ֆրանսայի մէջ։

Մեծ ազգերու մէջ ամէն ժամանակաշրջան, նոյն իսկ հոգեբանական կարճ անդրադարձումներ, երբեմն պատմական վայրկեաններ՝ իրենց յատուկ կշռեցեալը, յատուկ մարդը ունին։ Միայն մեր մէջն է որ «Թէքէլլիներ» կան, որդւոց որդի ժառանգաբար այս ազգը վարողներ, որոնք ամենէն տագանդաւոր տիրաններու իսկ մատ խածնել կուտան, մեր կեանքին մէջ խաղալով ամենէն սրտառուչ առումն ալ և ամենէն քէչ՝ չիր զաւեշտն ալ։

Ինձ կը թուի որ Շթրէզման աչքերը բաց գնաց, իսկ Պրիան աննպատակ քաչուեցաւ թատերաբեմէն՝ և իր արտաքնէ քաչուածութեան մէջ այժմ անոր հոգիին մէջ կը յամենայ դեռ, արձագանգը այն խելայեղ ծափերուն որ լսեց Պերլինի խաղաղասէր մարքիզէն, Կելլոգիոյ մէջ (Ամերիկա) նոյնքան խաղաղասէր ժողովուրդէն, իսկ ես իմ կարդացածներէս կարծես կը լսեմ Փարիզի Gard du Nord-ի ընդացող սթնոլորտը իրենց Պերլինէն վերադարձին։ Այս անդրադարձումը անոր համար, որովհետև ժամանակակից և ապագայ քաղաքակրթութեան համար ոչինչ այլեան դրական է որքան այս երկու մեծ ու տիեզերայնօրէն ժտածող ժողովուրդներու (Ֆրանսա և Գերմանիա) սերտ գործակցութիւնը։ Ուժարդ կը յուզուի և կը սահմրկի տեսնելով որ ոչ մէկ քայ ամիսներէ ի վեր սահմանակից այս ազգերու միջև տարածութիւնը կը մեծնայ որ յետնած է բիւրաբիւր դիակներով։

Նոյնպէս ապարդիւն անցաւ Լավալ-Պրիան Պերլին, ոչինչ բարեփոխեց Ֆրանքօ-Գերման յարաբերութեանց մէջ։ և ոչ ալ Լավալի այցը Ուաշինկթըն Ֆրանսայի և Մ. Նահանգներու մէջ տեսակէտներու մերձեցում յառաջ բերաւ։ Ընդհակառակը՝ դատելով բոլոր երևոյթներէն, վերի այցելութիւնները միայն երևան բերին հակամարտութիւնները։ Ջուրը իր ճամբով գնաց և ի մասնաւոր Գերմանիոյ մէջ դէպքերը զարգացան հակաֆրանսական ուղղութեամբ. և Գերմանիան անձնատուր եղաւ Հիտլէրին, Պրիւնինգը (Գերմանիոյ վարչապետը) որ Շթրէզմանի թողած աւանդութեանց վերջին ներկայացուցիչը կը ներկայանար (Ֆրանքօ-Գերման գործակցութեան քաղաքականութիւն) իր կարգին ինկաւ Հիտլէրեան յորձանքին մէջ և Non իր բերնով արտասանեց Ռայխսթագի բեմէն։ Գերմանուհիներու պարտքը չպիտի վճարենք։ Ֆրանսական հանրային կարծիքի ճնշող մեծամասնութիւնը կը սպասէր Գերմանիոյ «Ոչին», բայց, ամենայտոնեսներն անգամ անոր արտասանութիւնը Պրիւնինգի բերնէն չէին սպասեր։ Կը չփոթային անոր տապալումին, բայց չէին սպասեր անոր վօլթ-ֆասին։

Մոսկուայի մտահոգութիւնը իրաւացի ըլլայ կամ ոչ, Ճապոնի տարածումն ու զօրացումը, միշտ ձեռասակար է իրեն համար. որովհետև վիճելի հարցեր ունին իրար միջև Ծայրագոյն Արևելքի մէջ։ Դեռ անցեալ տարի, երբ Չինաստանի մէջ ըմբոստութեան և ապստամբութեան քարոզութիւններ կը մղէին Մոսկուայի մարդիկը, ամենէն աւելի Ճապոնն էր որ կը մտահոգուէր այդ փրօփականներէն, նկատելով որ իրեն դէմ էին այդ քարոզութիւնները։ Որով չատ հաւանական կը նկատուի որ Ճապոն որոշած է Ծայրագոյն Արևելքէն վտարել Ռուսիան, ապատուելու համար անոր խառնակութիւններէն։

Պէաք չէ անտեսել նաև կարևոր պարագայ մը, որ քաղաքական ըլլալէ աւելի տնտեսական է։ Ճապոն, իր գրաւած գաղթավայրերովը 680,000 քառ. քիլօմէթր տարածութիւն մը ունի, որուն վրայ կ'ապրի 80 միլիոն ժողովուրդ։ Մինչդեռ իր քովիկը, քնութեան բոլոր բարիքներովը օժտուած, արդասաբեր և ընդարձակ տարածութիւն մը պարապ կը մնայ։ Եւ որքան ատեն Ճապոն գտնուի տնտեսական այս նեղ պայմաններու մէջ և տատապի սակաւահողութենէն իր աչքերը պիտի սևեռէ դէպի Չինաստան։

Պէյրութի Նորընտիր Միւճքի՝ Շէյխ Թօֆիկ Խալիտ Իպն Օմար

ԿԱՏԱՂԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ՃԱՊՈՆ ԹՕՐՓԻԼԱՀԱՐՈՒԱԾ ՄԸ ԸՆԿՂՄԱԾ

ՅԱՌԱՋԽԱՂԱՑՈՒՄ ԴԷՊԻ ԽԱՐՊԻՆ

ՉԻՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգաժողովի յուզումնալից նիստը

ԺԸՆԵՒ.— Ի բացակայութեան Պօնքուէի, Պ. Թարթիէօ բացաւ ՀԱԶ. Դաշնակցութեան նիստը, որ յուզումնալից անցաւ չինեաբոն ներկայ վէճին առթիւ։

Անգլիոյ ներկայացուցչի Թօմսը, խօսք առնելով, յայտարարեց թէ Ծայրագոյն Արեւելքի ներկայ կացութիւնը անթոյլատրելի է այլեւս։ Կռիւները ամբողջ կը չարունակուին և պատերազմը գոյութիւն ունի։ Կարգ մը դաշինքներ իրենց արժէքը կորսնցնելու վրայ են։ Ամերիկա եւս Անգլիոյ կարծիքը ունի և երկու պետութիւնները համաձայն են նոր ձեռնարկ մը կատարելու։ Երէկուընէ իվեր Լ'ասոնի կառավարութիւնը խնդրեց Նանքինէն և Աօքիոյէն որ ամէն կարգի թշնամութիւն դադրեցնեն։ Չէզոքացնեն Շանկհայը և բանակցութիւններու սկսին։ Թօմսը յետոյ յայտնեց թէ Անգլիա օժանդակ նոր ուժեր ղրկեց Չինաստան։ Աւելցուց թէ ժամը 11ին, Ճապոն նաւատորմը ռմբակոծեց Նանքինը ու կռիւ ուղղեց պետութեանց հաւաքաբար դիմում կատարելու։

Թարթիէօ յայտարարեց թէ Ֆրանսա այս ձեռնարկին կը միանայ և չուռով Շանկհայի Ֆրանսական ուժերը պիտի զօրացուին։

6 թորփիլահաւաներ կը ռմբակոծեն

ՇԱՆԿՀԱԻ.— Երէկ առտու ժամը 11,30ին Ճափոնցիք ցամաքէն և ծովէն բուռն յարձակում մը գործեցին Վուսունկի ամրութիւններուն դէմ։ Ճապոն 6 թորփիլահաւաներ կը ռմբակոծեն ամրութիւնները և ծովային զինուորներու ջոկատներ ցամաք ելան։ Զինեաքը փորձեցին պատասխանել, սակայն անոնց ռումբերը չպայթեցան։ Այս առտու անգլ. «Գէյ սիք յածանաւէն զօրագունդ մը ելաւ ցամաք։

Հազարաւոր փախստականներ Փուճունկի կողմը։ Իսկ ուրիշներ ալ երկաթուղիով և չոգենաւերով Հանյօ ու Նիփսէօ կը փախին։

Ճապոն ընդհ. հիւպատոսը պաշտօնապէս անգլ. և ամերիկեան հիւպատոսներուն յայտարարեց թէ, Ճապոնցիք նպատակ ունին անմիջապէս գրաւելու Վուսունկի ամրութիւնները։

Ամերիկեան Հրամանատարը հոս հասաւ։

Վուսունկի ամրութիւնն Չինացիներու ձեռքը

ՇԱՆԿՀԱԻ.— Չին ընդհ. բանակատեղը կը հաղորդէ թէ, երէկ, Վուսունկի ամրութիւնները ռմբակոծող Ճապոն թորփիլահաւաքը ընկերմամբ է չին պաշտպանութեան ուժերու կողմէ։ Այս զեկոյցին մէջ կը հաղորդուի թէ ամրութիւնները ներկայիս չինական ուժերուն ձեռքն են։ Միւս կողմէ, Թիէնձինէն եկող Ֆէնկթիէն անուն անգլիական չոգենաւը 3 թորփիլահաւաններու և Վուսունկի ամրութիւններուն մէջէն անցած ատեն, առանց ընդարմութեան, կրակի ենթարկուած է։ Կրակը չէ հանդիպած նաւուն որ կը փոխադրէր անգլիացի արձակուրդ ապացոյց զինուորներ։

Կատաղի ճակատամարտ Խարպինի առջեւ

ԼՈՆՏՈՆ.— Խարպինէն կը հաղորդուի «Տէյլի Մէյլ»ի։— Այս առտո

ՎՃՌԱԶՈՒՄ ՄԱՅՃՈՂ

ՀԱՅԳԿՈՏՏԱՂՎԱԾ ՀԱՅԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐՎԱԾ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

ՀԱՅԳԱԿԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐՎԱԾ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԽԱԶ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հարցազրույց ՀՀ գլխավոր դատախազ Գևորգ Ջանգիրյանի հետ

— Պարոն Ջանգիրյան, ինչպե՞ս կգնահատեք ՀՀ դատախազության գործունեությունը 2018 թվականին։

— Ամփոփելով 2018 թվականի գործունեությունը՝ կարող եմ ասել, որ դատախազությունը ձեռնամուխ եղավ ոչ միայն ՀՀ նախագահի, ՀՀ կառավարության, ՀՀ ազգային ժողովի, ՀՀ դատական համակարգի, ՀՀ ոստիկանության, ՀՀ քննչական կոմիտեի, ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության, ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության, ՀՀ հետաքննության կոմիտեի, ՀՀ հատուկ հետաքննական ծառայության, ՀՀ ֆինանսական մոնիթորինգի կենտրոնի, ՀՀ ազգային ժողովի էթիկայի հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի պաշտպանության, ազգային անվտանգության և ոստիկանության հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի ֆինանսների, բյուջետային և տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի ընտրական օրենսդրության հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի կանոնակարգի հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի պատգամավորական հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի ներքին կարգապահության հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի տեղական ինքնակառավարման հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի, ՀՀ ազգային ժողովի տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների

ՄԱՅՐԱԳԻ ՀԱՄԱՐ ՄՐՑՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Հայր-ազի խոպան ձեռներէցութիւն կուզ գրգռել նոր ճեմարանի մը շինութեան համար։ Ճեմարանը պիտի ընդունի 1500 աշակերտ։ Ծախսը կը գնահատուի 5 միլիոն ֆրանք։ Ուսման վարձը տարեկան 412 ֆրանք։ Ներկայիս կան 1056 հայ աշակերտներ, 288 հայ աղջիկներ, 859 նոր-հրաւիրեալ օրօսոր, 289 նորահաս աղջիկներ։ Ընդհանուր թիւը 2232 է։ Ուսուցիչներ 218 հատ։

Ներկայ տարուան ընթացքին ծախսուած է 318303 ֆրանքի։ Ներկայ տարուան համար 543500 ֆրանք։ Ընդհանուր ծախսը 2237 ֆրանք, 407 տրուց, 10434 մեծ դրամ։ 13148 ցոյց օրօսոր, 412 ֆրանք։ 15685 մրցեցիր ուսանողներ, 6237 տիրացու, 1056 հայ ուսանողներ, 1058 հայ աղջիկներ, 859 նորահաս, 288 հայ միսիոնարներ, 289 նորահաս օրօսոր, 218 ուսուցչուհի։

Ներկայ տարուան ընթացքին ծախսուած է 318303 ֆրանք։ Ներկայ տարուան համար 543500 ֆրանք։ Ընդհանուր ծախսը 2237 ֆրանք, 407 տրուց, 10434 մեծ դրամ։ 13148 ցոյց օրօսոր, 412 ֆրանք։ 15685 մրցեցիր ուսանողներ, 6237 տիրացու, 1056 հայ ուսանողներ, 1058 հայ աղջիկներ, 859 նորահաս, 288 հայ միսիոնարներ, 289 նորահաս օրօսոր, 218 ուսուցչուհի։

ԱՄԵՆ ՕՐ ՄԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍԻՆ

Ամեն օր մը հայկական հանրապետութիւն մասին։ Ամեն օր մը հայկական հանրապետութիւն մասին։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ

Ափէնք.— Դատական գործոց նախարարութեան չէնքին առջև ցոյց ընող քսան հազարներուն նպատակն էր բողոքել դատապարտութեանը դէմ այն 10 քսանհինգներուն որոնք ցոյց ըրած էին առջի օր իրենց դատապարտած ընկերները ներքին միոյն մահուան առթիւ։ Ոստիկանութեան կողմէ ցրուած ցուցարարները Ճարոն դեսպանատան առջև հաւաքուելով «Կեցցէ Օթթոյին» պոռացած են թէպէտ դեսպանատան քար նետած, բայց չեն հանդիպացուցած։

ՋԱԲՈՆՆԵՐԸ ՆԱԻԱՅԻՆ ՄԵԾ ԹՆԹԱՆՕԹՆԵՐՈՎ ԴԱՐՁԵԼ ՌՄԲԱԿՈՇՈՒԱԾ ԵՆ ՇԱՆԿՀԱՅԸ

Շանկհայ.— Ճարոնները, ժամը 14ին, նաւային խոշոր թնդանօթներով կրակ բացին Շարէի կայարանին հիւսիս արևմտեան չինական դիրքերուն վրայ։ Չինացիները պատասխանեցին իրենց մէկ հրասանդով, որուն առաւելագոյն տարողութիւնն է երկու հազար մէթր։ Հարիւրաւոր ճարոնցի նաւային զինուորներ ճամբայ ելան, յարձակումի համար։ Անոնց առջևէն կ'երթային ճարոն քաղաքացիներ՝ *ժօթօսիքլէթներու վրայ նստած*։ Իրիկուան, հանդարտութիւնը վերահաստատուեցաւ քաղաքին մէջ։

Ճարոնական և չինական դիրքերը անփոփոխ կը թուին։ Ճարոն 450 նաւային զինուորներ ցամաք ելան։ Մինչև հիմայ ցամաք ելած ճարոնցի զինուորներուն թիւը 5000ի կը հասնի։

„ԳԵՐՄԱՆ ԱԶԳԸ ՀԻՆՏԷՆՊՈՒՐԿԸ Կ'ՈՒԶԷ"

Պեռլին.— Մարաշախտ Հինտէնպուրկի վերընտրութիւնը ապահովելու նպատակով ոչ քազաք սկսան ըլլալու պայմանաւ քսմիթէ մը երէկ գերման ազգին ուղղեալ յայտարարութիւն մը հրատարակեց։ «Գերման ազգը Հինտէնպուրկը կ'ուզէ» խորհրդով։

Այս յայտարարութեան մէջ մարշախտին զինուորական և քաղաքակրթական արժանիքները կը փառաբանուին և կը հրաւիրուի գնալ ազգը միանալ՝ անոր վերընտրութեան համար։ Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ վերջին շաբաթներու վիճաբանութեանց միջոցին յառաջ քշուած անունները կը սրբուին մարշախտին պատմական անձնաւորութեան առջև։

ԱՆԿԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՑԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոն.— Այն իրողութիւնը թէ Մ.Մ. Մրլօնի և Տօլսի նման արժէքաւոր անձինք է որ նշանակուած են իբարու աշխորդելու որպէս Միացեալ Նահանգաց Լոնտոնի դեսպան, հոս կը նկատուի լաւագոյն ապացոյցը համարուժի, զոր Ամերիկա ցոյց կուտայ Անգլիոյ հանդէպ։ Մ. Մրլօն Անգլիոյ մէջ շատ լաւ ճանչցուած և յարգուած է որպէս տնտեսական հարցերու մէջ հեղինակութիւն մը։ Անցեալ տարի երբ նոր հրատարակուեցաւ Հուվըրի *մօրաթօրիում*ը իր ընթացքը շատ գնահատուեցաւ։

Ուաշինկթըն.— Գանձային փոխ նախարար Մ. Էկսըն Միլս, Մ. Մրլօնի տեղ Ամերիկայի ելևմտական նախարար անուանուեցաւ։

ՋԷՆԸՆԿԵՑԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Ժընէվ.— Գերմանները կը նկատեն թէ Ֆրանսական առաջարկը բնաւ համաչափ չէ զէնսնկեցութեան *պրագրամ*ի մը չի կազմեր։ Իտալացիները կրսեն թէ այդ առաջարկը զէնկեցութեան ծրագիր մը չէ այլ պարզապէս սպառազինութեանց տեսչէ մը ուրիշ տեղ փոխադրութիւններ։

ՁԵՐԲԱԿՍԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Բունա.— Ցեղուններէն ցոյցերը շարունակ ըլլալով, ոստիկանութիւնը բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարեց։

Գրգռուած ամբոխը սկսաւ քարեր նետել ոստիկաններու վրայ անոնցմէ ոմանք վիրաւորելով։ Ասոր վրայ հաւաքումները արգիլուեցան։

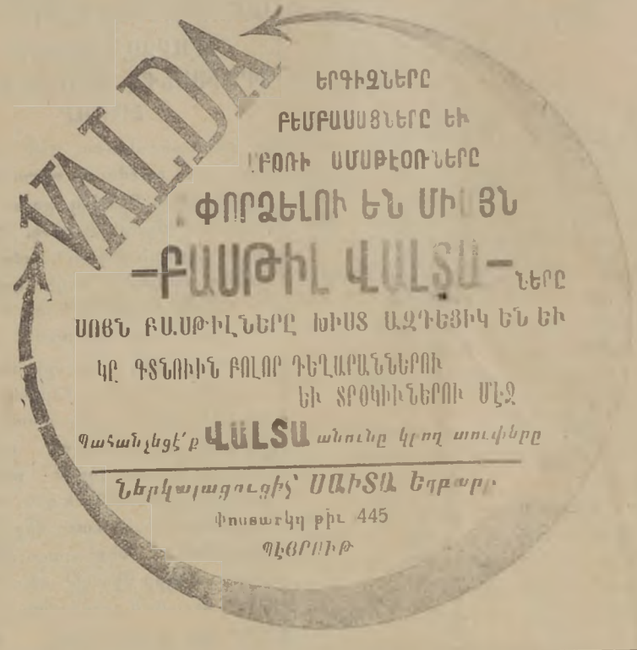

ՏՔԹ. ՍՈՂՈՄՈՆ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
ՎԻՐՈՒԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՎԱՏՑԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՒԱԼԱՐԱՆԷՆ
Երկուշաբի ամեն օր բացի կիրակիէն կիսօր առաջ 8—12 կիսօր վերջ 2-6
Հասցէ՝ Capucinskaya, Հիվանդները կրնան դիմել նաև Աղբարքեան պողոտան նաև

Etablissement J. HEKIMIAN FILS
(Maison fondée en 1877)
56 Rue FAUBOURG SAINT HONORE - PARIS (VIIIe)
Աւելտրական ոեւէ գործի համար
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ. ՆԻՒԹ ԿԱՄ ԳՈՐԾԻՔ
կրնայ հայթայթել ամենանպաստաւոր գիներով
Հեռագրական Հասցէ Efi-Elyseding - Paris - 123

ՏՔԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ
Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱՊԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ Ճայտն բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
ՆԱՀՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԻՐ ՓԼԻՆԻՓԻ ՄԷՋ
Ամեն օր (կէսօրէ առաջ 10—12
(կէսօրէ վերջ 1 — 3
ՄՆԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կիսօրէ վերջ աղխա
հիւանդեւոց ձրի։

ՏՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Իր դարմանատունը հաստատած է, ՍՍՈՒՀՒ փողոց, Տօքթ. Սօզոմոնեանի (առաւմեաբոյժ) դարմանատան կից.
Ընդունելութեան ժամեր՝
կէսօրէ առաջ ժամը 8—12
» վերջ » 2—6

ՏՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
Կր դարմանէ գիտական ամենավերջին մեթոտներով, բոլոր տարմոխի, սպիճներու յետդի ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։ Հին եւ նոր չեռմիզութիւնը իր բոլոր բաղդատիւճներով, ինչպես նաեւ Ֆրանկախս եւ մորթային հիւանդութիւններ։
Առագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում։
Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր, բացի կիրակիէ, իր ցախկին դարմանատան մէջ, ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։
Երեքշաբթի օրերը, ժամը 2—5 վկաեալ ՍՂՔՍՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ
Ժօրժ Հասեան փողոց՝ թիւ 8

ՏՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԵՒՆԻՔԵԱՆ
(Նախկին ՀՀՀ ար Ղիւեիֆ Պէյրութի Ամերիկ. հիւանդանոցի)
Իր նոր դարմանատունը կր գտնուի Ակչեայի փողոց (նախկին Մաարթաս), Լիբանանի Ներքրարարի Նորահաստատ պարտէզի հիւսիս դիմաց, երկրորդ յարկ։
Ընդունելութեան ժամեր.—
Կիսօր առաջ ժամը 9—12, կիսօր վերջ 2—6։
Հիւանդներ ոտքերնին հիւանդութեան կրնան դիմել նաև Աղբարքեան պողոտան մէջ։

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք
Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ
ԲԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ
Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կր վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սեռայի դիմաց, No. 78 տան երկրորդ յարկը։
Երեք ամսուան միջոցին կր սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն։ Իր բոլոր բաղդատիւճներով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օժտուին Բարքի ճոխարհածանոթ Académie Daydou վկայականով։

ՍՓԱՆՏԱՐ կօշիկները միշտ ամենաշատ, ամենադիմացկուն, ամենաժամանակակից եւ ամենագեղեցիկներն են։
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝
ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Տոկուն շինուածք
Վայելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Ահա յատկանիշները՝
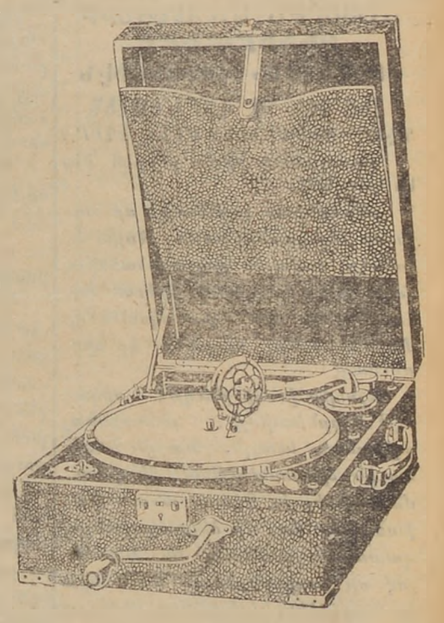
ՈՐՈՆՅՄԱՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ
ԱՓՕԼԼՕ
ՖՈՆՈՆԵՐԸ
Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքանեքրու հետ կը մրցին Ապոլլօ ֆոնոններ։ Մանաւանդ վերջին նոր մոտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժամչելի գիներով։
APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ ՖՈՆՈՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ///
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փարոզաիճ եւ ֆօնօզ ամէն ձեւի, ամպրելլ ոտակ եւ առաուելութիւններ
գիւտմասչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։
Ընդհ. ներկայացուցիչ Սիւրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի։—
ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

Կեանքի սղութեան դէմ
այլեւս ոչ ներկայացում ոչ ցուցադրութիւն առանց ձեր տան մէջ։
ՕՏԷՕՆ

Սկաւառակի եւ Ֆօնօֆիլմի յայտնի մարքան ձեզ այս անգամ կը մատուցէ քիչ դրամով ամէն գիշեր ընտիր նուագ լսելու հաճոյքը։
Գնեցէք ՕՏԷՕՆ *ֆօնօ* մը որմէ անկասկած պիտի հմայուիք եւ նոյնիսկ այս հռչակաւոր մարքայի սկաւառակներուն շարունակական ժամանման, կրնաք ամէն իրիկուն, Ձեր տուներուն մէջ վայելել ամենամեծ նուագահանդէսները եւ նուագները, իրենց վերջին ստեղծագործութիւններով։
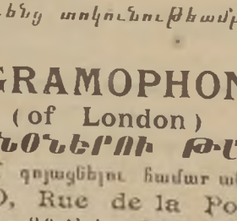
Այլեւս ոչ ներկայացում եւ ոչ ալ ցուցադրութիւն. այդ բոլորը ունենալ ձեր տան մէջ միակ միջոցն է կեանքի սղութեան դէմ քիչ ճիգ պատուելու։
«Time is money»
Ժամանակը ոսկի է
ՁԷՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՑԸ ՇՆՈՐՀԻՒ ԻՐ ԱՄԵՆԱՁԳՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁՇԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ
աշխարհական յատկութիւններուն ձեզի դրամ կը՛ծառեցնէ առանց դժուարութեան, ջկարելիութիւն տալով խնայելու ձեր ոտքերն ալ։
Ունիմք ժամացոյցներու ամբողջ շարք, ոսկի, արծաթ եւ ճիխել, կիներու եւ այրերու համար։
Կ'ԱՊԱՀՈՎՒԻՆ ՆԱԵՒ ԲՈԼՈՐ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՆԱՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Ընդհ. Ներկայացուցիչ՝ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՇԱՀԻՆ (Ֆօշ փողոց)
Վաճառատուն՝ Վէյկան փողոց. քազաքապետարանի դէմ կից։

կաններու, որոնք կարեւորութիւն չեն տար, բայց և այնպէս չեն զլանար զէնք մը տալու մեր նոր գինուորին։

Այն առեն ամբողջ Մուշն ու Սասունը հազիւ կուենեար մէկ քանի մօսին հրացաններ, մնացածները բոլորը վառօդ վ լեցուելիք գլիֆլէներ էին և պէրտանքաներ։

Անդրանիկի բախտին կ'իյնայ այս վերջին զէնքերէն մէկը

— Ինչ զէնք որ հիմա ձեռքս առնեմ, այն սարսռազը և յափշտակութիւնը չի տար ինչ որ տուաւ առաջին անդամ այդ հինցած զէնքը, կ'ըսէր Անդրանիկ։

Ծամեծնայն դէպս Անդրանիկ գուրգուրանքով և անսահման, չպատմուճանելի ուրախութեամբ կ'առնէ զէնքը և կը պահէ։

Անդրանիկ իբրեւ նոր գինուոր ուշի ուշով կը հետեւի մեծ կռուողներու օրինակին մէյտ աւելցնելով իրը։

Անդրանիկ մինչեւ ետքն ալ մանկական ուշիմութեամբ և նոր գպրոց մտնողի ճաճանչով կ'ուզէր սովրիլ և կը սովորէր, այնպէս որ երկար տարիներու ընթացքին՝ անիկա ձեռք բերաւ դիւանագիտական հռատութիւն և մանաւանդ ռազմագիտական հմտութիւն։

Հայկական միւս գաւառներու կոտորածները ուղի ունեցած չէին, երբ Անդրանիկ կը գինուորագրուի Թրքահայկական քաղաքական ազատագրութեան գործին։

Մուշի և Սասունի մէջ գոյութիւն ուներ արդէն անմահ, մը, ինչպէս՝ Սերոբը։

Անդրանիկ կը դառնայ հռետորակ գինուոր մը այս անմահին ձեռքին տակ, բայց չուտով կը ցուցադրէ իր արտակարգ կռուողի տաղանդը։

Ջիչ ժամանակ ետքը հռետորակ գինուորելու շարքին՝ անիկա կը դառնայ իբրեւ կշիռք և ձայն ունեցող կռուող և մանաւանդ կուիւի մէջ հնարագիտութիւն և նորութիւն երեւան հանող մարդ։

Շուտով նա կը նչանակուի տասնապետ և չատ չանցնիր կը դառնայ խմբապետ։

Մեզի համար անծանօթ չէ Անդրանիկի Սասնոյ կուիներու ժամանակագրական կարգը, բայց այդ կուիները նման են մէկը միւսին։

Մեր պատմութեան համար ամէնէն կարեւորութիւն և կշիռք ունեցող մասն է Հայ յեղափոխականներու, մանաւանդ Զօրավար Անդրանիկի անցուցած կեանքը Սասնոյ և Մուշի լեռներուն և գաւառներուն մէջ, անոնց դատարանները, ապրելակերպը, բարոյականը, դիւանագիտական յարաբերութիւնները, առհասարակ ամբողջ կենցաղը։

Անդրանիկի համար նչանակելի են չորս մեծ դէպքեր.

1. Մալիլ փաշայի սպանութիւնը։
2. Առաքելոց վանքին կուիը։
3. Ծովասարի կուիը։
4. Աղթամարի մէջ պաշարութիւնը և ազատութիւնը։

Հայ յեղափոխականներու ընդհանրապէս և Անդրանիկի կենցաղը, մասնաւորապէս տալէ յետոյ, մենք կը պատմենք այն դէպքերը։